

Nr 619

Av herr **Schött m. fl.**, om anslag till simundervisning vid lärarhögskolorna.

(Lika lydande med motion nr 729 i Andra kammaren)

I motion till 1969 års riksdag (I: 503) påtalades att simundervisningen vid landets lärarhögskolor hamnat i ett katastrofläge, vilket framstod som desto egendomligare som lärarutbildningssakkunniga varit avgjort positiva till denna del av lärarkandidaternas utbildning. Som exempel härpå må citeras följande klara ståndpunktstagande (LUS — betänkandet del III, timplaner, s. 460):

Det är angeläget att lärarkandidaterna får klart för sig, att läraren på låg- och mellanstadiet är skyldig att leda simundervisning och kontrollera simprov. Man måste därför av honom kräva god färdighet i simning och livräddning samt förmåga att kunna organisera barnens simövningar på ett betryggande sätt.

Man understryker i samma stycke betydelsen av att barnen lär sig simma så tidigt som möjligt för minskning av drunkningsolyckorna samt betonar simningens gynnsamma effekt på muskelstyrka, smidighet och kondition. Särskilt framhålls simningens värde i detta avseende för de fysiskt svaga och handikappade eleverna samtidigt som den utgör en källa till stimulans och glädje.

I statsutskottets utlåtande (nr 130) över motionen anföres bl. a. följande:

Av den utförliga redovisningen i motionen framgår klart att utrymmet för simundervisning vid lärarhögskolorna är ganska kraftigt reducerat i jämförelse med vad som gällde vid de gamla folkskoleseminarierna. Utskottet är medvetet om att detta förhållande, om det får bestå, kan medföra allvarliga skadeverkningar. Emellertid har skolöverstyrelsen i en den 19 juni 1969 daterad framställning till Kungl. Maj:t föreslagit vissa ändringar i timplanen för ämnet gymnastik. Därjämte har förhållandet uppmärksamats i överstyrelsens anslagsframställning för nästa budgetår.

Utskottet har inhämtat att Kungl. Maj:t genom beslut den 17 oktober 1969 i anledning av förutnämnda framställning givit rektorerna vid lärarhögskolorna vidgade möjligheter att inom ramen för den totala timtilldelningen göra omdispositioner som kommer att möjliggöra en ökning av det utrymme som för närvarande vid klasslärarutbildningen är disponibelt för gymnastikämnet och därmed för simundervisning. Hur stor den positiva effekten för simundervisningen kan bli härav kan man ännu inte bedöma,

men utskottet anser att motionärernas syfte i princip kan anses tillgodosett och att det därför inte nu finns någon anledning att föreslå någon hänvändelse från riksdagen till Kungl. Maj:t i den aktuella frågan.

Riksdagen godtog statsutskottets utlåtande. I en kommentar till detta i första kammaren framhölls vikten av att främst skolöverstyrelsen med uppmärksamhet följde den kommande utvecklingen på området. Simundervisningen var en allvarlig samhällsfråga, som ej finge försummas.

I skolöverstyrelsens anslagsframställning för budgetåret 1970/71 anföres följande (del 3 F 1: 22—23):

Det är i hög grad önskvärt att klasslärarna är sim- och livräddningskunniga. Kurser i livräddning ges inom ramen för ämnet gymnastik vid lärarhögskolorna. Dessa kurser förutsätter dock att de studerande kan simma. Medel saknas för närvarande för anordnande av simundervisning vid lärarhögskolorna för icke simkunniga studerande.

En undersökning har visat att av de studerande, som intogs på klasslärarlinje höstterminen 1968, är 13 procent ej simkunniga. Problemet är störst vid lärarhögskolorna i norr, där vid två lärarhögskolor över 40 procent av de studerande ej var simkunniga. Detta beror sannolikt på att geografiska och klimatiska förhållanden ej medgivit regelbunden simträning under skolåren. För landet i dess helhet kan man räkna med att 10 procent av dem som antas till lärarutbildning ej är simkunniga.

Medel bör därför ställas till förfogande för att lärarhögskolorna allt efter behov skall kunna anordna kurser i simning för studerande på klasslärarlinje. Kurserna bör omfatta 30 lektionstimmar med maximalt 12 deltagare per grupp och ligga utanför den för ämnet gymnastik anslagna tiden, detta i överensstämmelse med vad som sägs om simundervisning i tilläggsbestämmelserna till undervisningsplaner för folkskoleseminarierna.

Skolöverstyrelsen presenterar därefter en detaljerad kostnadsberäkning och anger slutligen det totala medelsbehovet för budgetåret 1970/71 till 28 200 kronor.

Vad skolöverstyrelsen anfört i fråga om simundervisningen vid lärarhögskolorna har föranlett endast följande kommentar i årets statsverksproposition (bilaga 10, s. 374):

Vad gäller föreslagen kurs i simning för vissa studerande på klasslärarlinje vill jag erinra om att Kungl. Maj:t, för att undervisningen i bl. a. gymnastik och därmed också i simning vid lärarhögskolorna skall förstärkas, genom beslut den 17 oktober 1969 medgett att rektor vid högskola får göra vissa omfördelningar av lärartimresurserna i de olika ämnena om undervisningens behov så kräver.

Några särskilda medel för ifrågavarande simundervisning anvisas således icke.

Ovannämnda Kungl. Maj:ts beslut är givetvis bra i och för sig, men det är enligt många bedömning direkt verklighetsfrämmande att räkna med att någon nämnvärd omDisposition av timtilldelningen är möjlig och att en

tillfredsställande simundervisning kan komma till stånd inom nuvarande timantal och utan att således särskilda medel för ändamålet ställes till förfogande.

För vår del finner vi det olyckligt att icke tillmötesgå skolöverstyrelsens önskemål på denna punkt, då alla måste vara medvetna om betydelsen av att samtliga lärarkandidater erhåller en fullgod simutbildning. Härtill kommer att det för ändamålet äskade beloppet måste betecknas som mycket blygsamt.

Under återopande av vad sålunda anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att till *Lärarhögskolorna: Utbildningskostnader* för budgetåret 1970/71 anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 28 200 kronor förhöjt förslagsanslag om 208 543 200 kronor.

Stockholm den 28 januari 1970

Lars Schött (m)

Lars Larsson (s)

Rolf Wirtén (fp)

Torsten Bengtson (cp)

Gunvor Stenberg (m)